

حمایت از مهاجران غیرقانونی در حقوق بین الملل

دکتر آرامش شهبازی

استادار دانشگاه علامه طباطبائی

امیر چهل امیرانی

موسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی

تهران - ۱۳۹۵

سرشناسه	شهبازی، آرامش - ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور	حمایت از مهاجران غیرقانونی در حقوق بین‌الملل / آرامش شهبازی و امیر چهل‌امیری
مشخصات نشر	تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	۲۳۷ص: مصور (رنگی)
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۰۴۰-۲۹-۳
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبیا
یادداشت	ص: ع به انگلیسی Aramesh Shabbazi, Amir Chehel Amirani. Protection of Unlawful Refugees in International Law
یادداشت	کتابنامه
یادداشت	نماینه
موضوع	مهاجرت -- قوانین و مقررات
موضوع	پناهندگان -- وضع حقوقی و قوانین
موضوع	پناهندگان سیاسی -- وضع حقوقی و قوانین
موضوع	حق پناهندگی
موضوع	آزادی جابه‌جایی (حقوق بین‌الملل)
موضوع	خارجیان -- حقوق مدنی
موضوع	پناهندگان -- اروپا -- حقوق مدنی
موضوع	حقوق بین‌الملل و حقوق بشر
موضوع	کشورهای عضو اتحادیه اروپا -- مهاجرت -- سیاست دولت
شناسه افزوده	اچ: امیرانی، امیر، ۱۳۶۸ -
ردیابی کنگره	۵۹۰۳۵/۳۳۷۵ K۳۲۷۵
ردیابی دیویی	۴۲۷۰۸۲
شماره کتابشناسی ملی	۲۰۹۰۷

با مراجعه به فروشگاه اینترنتی شهر دانش از مزایای خرید آنلاین و تخفیف

ریزه برخوردار شوید

www.shahreshah.com

عنوان : حمایت از مهاجران غیرقانونی در حقوق بین‌الملل

تألیف : دکتر آرامش شهبازی - امیر چهل‌امیری

ناشر : مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش

نوبت چاپ : اول

تاریخ چاپ : ۱۳۹۵

شمارگان : ۵۰۰ نسخه

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۴۰-۲۹-۳

بها : ۱۴,۰۰۰ تومان

حق هرگونه نشر این اثر برای ناشر محفوظ است.

تهران - خیابان سنایی - خیابان نهم - کوچه گیلان - پلاک ۵ - کدپستی

۱۵۸۵۷۴۳۱۱۱

صندوق پستی: ۱۵۸۷۵/۴۵۳۹ تلفن: ۴-۸۸۸۱۱۵۸۱-۸۸۸۱۱۵۸۰

Website: www.sdil.ac.ir Email: publication@sdil.ac.ir

به نام خداوند جان و خرد

توسعه ادبیات حقوقی در هر کشور، نقش مهمی در پیشرفت نظام حقوقی آن کشور ایفا می‌نماید. اندیشمندان و پژوهشگران دنیای بیکران حقوق، که شیفته علم و مریز عدالت، آموزه‌های علمی و تجارب عملی خویش را به جامعه حقوقی عرضه می‌دارند تا بتوانند در تثبیت و تنویر نظم اجتماعی و استقرار عدالت اصلاح و پیشرفت کشور سهیم گردند.

قانونگذار فهیم و آگاه، هیچ‌گاه در راه تهیه پیش‌نویس و مهیا شدن جهت وضع قانون، خود را بی‌نیاز از ادبیات و دکترین حقوقی کشور و مشورت با خبرگان نخواهد یافت، و هیچ‌گاه مصوبات قبلی خویش را دائمی و مصون از نقد و اصلاح قلمداد نخواهد نمود. مهیاسات متخصص و عدالت‌پیشه نیز نقد علمی و منصفانه آرای خود را مابین تکالیف و پیشرفت می‌دانند.

دانشکده‌های حقوق و حوزه‌های علمیه که به مأموریت خطایستاریت قضات، وکلا، مشاوران حقوقی، سردفتران، پژوهشگران، و اساتید حقوق و فقه همت می‌گمارند علاوه بر اینکه از آموزه‌های علمی و قضایی کشور بسیار بهره می‌برند متقابلاً رسالت مهمی در غنی‌سازی ادبیات و دکترین حقوقی کشور بر عهده دارند.

جمهوری اسلامی ایران به ویژه در دو دهه اخیر پیشرفت قابل توجهی در توسعه کمی ادبیات حقوقی کشور را شاهد بوده است. تعداد کتب و

نشریات حقوقی منتشره در کشور طی بیست سال اخیر، به نسبت گذشته به مراتب افزایش یافته است. این دستاورد را باید به فال نیک گرفت و امیدوار بود که این پیشرفت کمی به همین میزان با توسعه‌ای کیفی در بارور شدن دکترین حقوقی مورد نیاز کشور همراه باشد و با احترام به حقوق مالکیت فکری دیگران انتشار یابد.

انتشارات مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش که همواره می‌داشته است علاوه بر انتشار آثار حاصل از تحقیقات پژوهشگرده حقوق، به صورتی هدفمند و با ارزیابی علمی به گزینش و چاپ و انتشار کتاب‌های علمی در حوزه‌ها و موضوعات مورد نیاز جامعه حقوقی کشور مبادرت ورزد. حماد سرکار خانم دکتر آرامش شهبازی و جناب آقای امیر چهل‌سرازی را در تألیف کتاب حمایت از مهاجران غیرقانونی در پرتو موازین حقوق بین‌الملل بشر ارج نهاده، امیدوار است این کتاب مورد استقبال جامعه علمی کشور و استفاده متولیان امر قرار گیرد.

وحید اشتیاقی

فهرست مطالب

۱۳	اختصارات
۱۵	چکیده
۱۷	مقدمه
۲۳	فصل نخست: تحلیل مفهوم و مبانی مهاجرت غیرقانونی
۲۳	درآمد
	مبحث نخست: مفهوم مهاجرت غیرقانونی؛ بی‌انگانه مهاجران غیرقانونی، پناهندگان،
۲۴	پناهجویان و آوارگان
۲۴	گفتار نخست: مفهوم جابه‌جایی
۲۹	گفتار دوم: مهاجرت
۳۱	بند نخست: تقسیم‌بندی مهاجران
۳۱	الف) با توجه به علت خروج از کشور
۳۲	۱- پناهجویان
۳۱	۲- پناهندگان
۳۷	۳- پناهندگان غیرقانونی
۳۸	۴- آوارگان
۳۸	۴-۱- آوارگان خارجی
۳۹	۴-۲- آوارگان داخلی
۴۰	ب) با توجه به نحوه ورود و خروج از کشور

- ۴۰- مهاجران قانونی
- ۴۰- مهاجران غیرقانونی
- ۴۵- ۱-۲- مهاجرت غیرقانونی از منظر تاریخی
- ۵۲- ۲-۲- مهاجرت غیرقانونی در سطح جهانی
- بند دوم: شناخت حوزه‌های متفاوت در شکل‌گیری مهاجرت‌های غیرقانونی
- ۵۸ الف) شیوه‌های مهاجرت غیرقانونی
- ۵۸- ۱- قاچاق انسان و قاچاق مهاجر
- ۶۲- ۲- استفاده از اسناد جعلی و تقلبی
- ۶۲- ۳- اقامت بیش از حد مجاز مدت قانونی
- ۶۳- دلالت مهاجرت غیرقانونی
- ۶۳- ۱- دشواری محسوب شدن شرایط پناهندگی
- ۶۴- ۲- ایجاد زمینه مناسب برای راه‌تحریر و جذب افراد
- ۶۴- ۳- محدودیت‌های اعمال شده از سوی کشورهای صنعتی
- ۶۵- ۴- عرضه و تقاضا
- ۶۵- ۵- دلایل مربوط به زمین‌ها و بخرهای بین‌المللی
- ۶۶- ۶- رشد ائتلاف اقتصادی و جهانی شدن
- ۶۶- ۷- ضعف همکاری‌های بین‌المللی
- ۶۹- بحث دوم: دولت‌ها، حاکمیت و مهاجران غیرقانونی
- ۶۹- گفتار نخست: جرم‌انگاری مهاجرت
- ۷۳- گفتار دوم: اقدامات در سطح جهانی
- ۷۶- گفتار سوم: اقدامات در سطح اتحادیه اروپا
- ۸۱- فصل دوم: سازوکارهای حمایتی از مهاجران غیرقانونی
- ۸۱- درآمد

مبحث نخست: استانداردها و سازوکارهای حقوقی حمایتی از مهاجران

غیرقانونی ۸۲

گفتار نخست: استانداردهای حقوقی ۸۲

بند نخست: چارچوب‌های حقوق بین‌الملل بشر ۸۲

الف) اعلامیه جهانی حقوق بشر (UDHR) ۸۳

ب) میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی (ICCPR) ۸۴

ج) میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

(ICESCR) ۸۷

د) کنوانسیون بین‌المللی حمایت از حقوق تمام کارگران مهاجر و

اعضای خانواده ایشان (ICRMW) ۸۹

ه) کنوانسیون بین‌المللی رفع کلیه اشکال تبعیض نژادی (ICERD)

۹۱

و) کنوانسیون بین‌المللی اشکال تبعیض علیه زنان (CEDAW) ۹۲

ز) کنوانسیون منع شکنجه و سایر مجازات‌ها یا رفتارهای

غیرانسانی، تحقیرآمیز و ظالمانه (CAT) ۹۳

ح) کنوانسیون حقوق کودک ۹۳

بند دوم: حمایت از افسار آسیب‌پذیر به عنوان مهاجران غیرقانونی ۹۴

الف) کودکان مهاجر ۹۴

ب) زنان و دخترانی که به عنوان مهاجر غیرقانونی شناخته

می‌شوند ۱۰۰

بند سوم: استانداردهای حقوقی قابل اعمال در ارتباط با مهاجران

غیرقانونی در روند مهاجرت ۱۰۲

الف) حمایت از حقوق مهاجران غیرقانونی در فرآیند ورود ۱۰۲

ب) حمایت از حقوق مهاجران غیرقانونی در طی توقف آنها ۱۰۵

ج) حمایت از مهاجران غیرقانونی در طی دوران اشتغال ۱۰۵

- ایشان ۱۰۶
- د) حمایت از مهاجران غیرقانونی بر مبنای استانداردهای حقوق بشری راجع به محدودیت‌های استفاده از بازداشت ۱۱۱
- ه) حمایت از حقوق مهاجران غیرقانونی در فرآیند اخراج و بازگرداندن آنها ۱۱۵
- ۱- کنوانسیون حمایت از حقوق پناهندگان ۱۱۶
- ۲- کنوانسیون منع شکنجه ۱۱۷
- ۳- میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی ۱۱۸
- ۴- کنوانسیون منع تبعیض نژادی ۱۲۰
- ۵- کنوانسیون حقوق کودک ۱۲۱
- سایر اسناد بین‌المللی ۱۲۱
- گفتار دوم: سروکارهای حمایتی حقوقی ۱۲۳
- بند نخست: اقدامات حمایتی در سطح اتحادیه اروپا ۱۲۳
- الف) رویه قضایی دیوان اروپایی حقوق بشر نسبت به حقوق مهاجران غیرقانونی در زمینه ورود به قلمرو اتحادیه و خروج از آن ۱۲۵
- ۱- رویه قضایی دیوان اروپایی حقوق بشر نسبت به ورود مهاجران غیرقانونی ۱۲۵
- ۲- رویه قضایی دیوان اروپایی حقوق بشر نسبت به خروج مهاجران غیرقانونی ۱۲۶
- ۳- ممنوعیت مطلق اخراج در اعمال ارتكابی معارض با ماده ۳ کنوانسیون اروپایی حقوق بشر ۱۲۹
- بند دوم: نقش نهادها و سازمان‌های بین‌المللی در حمایت از مهاجران غیرقانونی ۱۳۱
- الف) کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان

۱۳۱ (UNHCR)

۱۳۲ ب) سازمان بین‌المللی مهاجرت (IOM)

ج) فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و جمعیت هلال احمر

۱۳۴ (IFRC)

۱۳۸ د) دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر (OHCHR)

۱۴۰ ه) سازمان عفو بین‌الملل

مبحث دوم: چالش‌های مطرح در رعایت حقوق بشر مهاجران غیرقانونی

۱۴۱

۱۴۱ گفتار نخست: حمایت از مهاجران غیرقانونی: آرمان یا واقعیت؟

۱۴۳ گفتار دوم: تمایز از شهروندان یا حمایت از حقوق بشر

۱۴۵ بند نخست: مهاجرت و امنیت اجتماعی

۱۴۶ بند دوم: مهاجرت و امنیت اقتصادی

۱۴۹ بند سوم: مهاجرت و امنیت زیست‌محیطی

۱۵۰ بند چهارم: مهاجرت و امنیت ملی

۱۵۱ بند پنجم: مهاجرت و امنیت عدومی

فصل سوم: سیاست اتحادیه اروپا در قبال بحران مهاجرت

۱۵۳ غیرقانونی

مبحث نخست: نظام مهاجرتی دوبلین در رویه و عملکرد دولت‌های اروپایی

۱۵۱

۱۵۲ گفتار نخست: تحولات نظام حقوقی دوبلین

۱۵۳ بند نخست: تحول در روندهای مهاجرتی

بند دوم: مفهوم جابه‌جایی ثانویه غیرقانونی در نظام مهاجرتی دوبلین

۱۶۱

۱۶۲ گفتار دوم: چالش‌های نظام مهاجرتی دوبلین

- ۱۶۲ بند نخست: حقوق بنیادین مهاجران و پناهنجویان
- بند دوم: تعهدات دولت‌های عضو اتحادیه به رعایت مفاد کنوانسیون اروپایی حقوق بشر و محدودیت در اعمال سیاست‌های پناهندگی و مهاجرت در اروپا
- ۱۶۹
- ۱۷۶ مبحث دوم: بحران مهاجران غیرقانونی و تروریسم بین‌المللی
- ۱۸۱ نتیجه
- ۱۸۵ فهرست منابع
- ۱۹۶ پیوست ۱: صاویر
- ۲۰۳ پیوست ۲: در انیسون ۱۹۵۱ در رابطه با وضعیت پناهندگان
- پیوست ۳: پروتکل مربوط به وضعیت پناهندگان (مصوب ۳۱ ژانویه ۱۹۶۷)
- ۲۲۸
- ۲۳۵ نمایه

محرک امری است که انسان‌ها از آن به عنوان ابزاری جهت رسیدن به اهداف خود بهره می‌جویند. از این رو، برای نیل به اهداف مذکور، همواره از راه‌ها و روش‌های متفاوتی اقدام به مهاجرت نموده‌اند. لکن، این امر با پدید آمدن دولت‌ها و سرورها و متعاقب با آن تثبیت مرزهای بین‌المللی، ابعاد جدیدی به خود گرفت. در تعقیب این تغییرات دولت‌ها همواره در جهت حفاظت از ابعاد مختلف امنیتی کشور خود درصدد کنترل ورود و خروج افراد برآمدند. در نتیجه، مال سیاست‌های کنترلی جدی‌تر دولت‌ها سبب شکل‌گیری نوع خاصی از روش‌های مهاجرتی به نام مهاجرت غیرقانونی شده است. با این حال، این قسم از مهاجرت نیز تبعات نامطلوبی از حیث اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و حتی سیاسی برای دولت‌ها به همراه داشته است، از این روی، دولت‌ها عمدتاً چندان تمایلی به پذیرش مهاجران غیرقانونی نداشته و در مواردی حتی برای جابه‌جایی آنها محدودیت‌های سنگینی وضع می‌کنند. حقوق بین‌الملل، علی‌الاصول، چندان حساسیتی نسبت به محدودیت‌های مرتبط و مربوط به خروج در چارچوب قوانین و مقررات ملی دولت‌ها، ندارد، اما زمانی که این مقوله به نقض جدی حقوق بین‌الملل بشر می‌انجامد، می‌تواند در نظام حقوق بین‌الملل هم مطرح و قابل توجه نماید. حقوق بین‌الملل معاصر با رویکردی حمایتی از نوع بشر و احترام به کرامت ذاتی تمام انسان‌ها صرف‌نظر از معیارهای جنسی، مذهبی، نژادی، سیاسی، اقتصادی و ... از ایشان حمایت به عمل می‌آورد، حاکمیت دولت‌ها بر

قلمرو ملی‌شان تنها در پرتو موازین حقوق بین‌الملل بشر تأمی و تفسیر می‌شوند. از همین‌رو، تمامی مهاجران صرف‌نظر از این‌که وضعیت ایشان قانونی یا غیرقانونی است، وفق اصول بنیادین حقوق بشر اسناد جهانی و منطقه‌ای حقوق بشری که در مواردی مصداق حقوق بین‌الملل عرفی و در مواردی دیگر به عنوان قواعد آمره بین‌المللی مورد قبول قرار گرفته‌اند، مورد حمایت قرار گیرند. به هر حال، تفسیر مناسب و قابل تولی از حقوق مهاجران غیرقانونی تنها در پرتو توجه جدی به پیوستگی متقابل ملاحظات سیاسی و امنیت ملی و تعهدات بین‌المللی دولت‌ها به ویژه در چارچوب حقوق بین‌الملل بشر و اصول و مقررات بنیادین آن است.

کلمات کلیدی

مهاجرت غیرقانونی، حقوق بین‌الملل بشر، حقوق بین‌الملل عرفی، ملاحظات سیاسی و امنیت ملی، قواعد آمره.

بهبای سفر است، نه مقصدش را می‌داند و نه مسیرش را. کوله بارش بسیار سنگین است: بار تعلقات، خاطرات، یاد بستگان و بیم و امید از آینده نامعلوم، بار سفرش را سنگین و طاقت‌فرسا کرده است. چمدانی به وسعت دیرینش را با خود می‌کشد، اما دریغ! ای کاش می‌شد وطنش را هر جا خواست با خود ببرد!

به جست‌وجوی ثروت، رزاه و امانت رهسپار شود یا برای تحصیل، ازدواج و کار؛ به امید فردایی بهتر. بار سفر بی‌درد با جنگ و خشونت فرار کند؛ به شوق فردا راهی شود یا از رنج دیرین بگریزد، چه تفاوتی دارد؟ انگیزه مهاجر، به اندازه‌ای قوی است که سرانجام، سرزمینش را ترک می‌کند و این، آغاز داستان پرفراز و نشیبی است که با شرم و غم خواهد زد. در هر حال و با هر انگیزه‌ای، مهاجر، در پیمودن این مسیر پرفراز و نشیب، ملزم به رعایت چارچوب‌هایی است که حقوق برایش تعریف و بر او بار کرده است. از این حیث، هر چند ممکن است به معاذیر موجودی برای نادیده گرفتن الزامات حقوقی استناد کند، لکن متعهد به رعایت نظم حقوقی ملی دولت‌های مقصد است. لاجرم عدم رعایت هنجارهای ذی‌ربط می‌تواند موانعی جدی را در پیمودن مسیر مهاجرتی برایش رقم زند.

روند رو به رشد مهاجرت افراد به ویژه به قصد اقامت در کشورهای توسعه‌یافته، با تجدید نظر و گاهی سخت‌گیری‌های قابل ملاحظه این

دولت‌ها در تنظیم و اجرای هنجارهای مهاجرتی همراه شده است و از همین روی، مهاجرانی که قادر نیستند در قالب سازوکارهای حقوقی خواسته‌های خود و مطالبات دولت مقصد را اجابت نمایند، بالاجبار، به شیوه‌های غیرقانونی متوسل می‌شوند و هر چند از این زمان به عنوان مهاجر غیرقانونی شناخته می‌شوند و نظام حقوقی مهاجرت حمایت ویژه‌ای از ایشان به عمل نمی‌آورد، ترک وطن می‌گویند و به امید انجامی خوش، رنج سفر می‌خرند.

در آن میان، عمده مهاجران، طعمه قاچاقچیان انسان می‌شوند و بی‌رغم آنکه گاهی دار و ندار خویش را در گرو رسیدن به سرزمین موعود از دست می‌دهند، هرگز به آنجا نمی‌رسند. چه بسیار والدینی که در نهایت ورطه به مهاجران با سوگواری از دست دادن کودکانشان همراه است و تعداد قابل ملاحظه از کودکانی که سفر، والدینشان را به کام مرگ فرو برد، و بسیاری محتومشان، زندگی در غربت، بدون نام و نشانی از خانواده است. در این معامله پرسود، به طور معمول، برنده، سوداگران انسان‌اند؛ و سکه شانس تنها نصیب تعداد انگشت‌شماری از متقاضیان مهاجرت خواهد شد. اما با به حلال گذشتن از این خون سفر، تنها برگی از اوراق داستان مصائب مهاجران غیرقانونی رقم می‌خورد. اقامت در اردوگاه‌های اجباری برای تعیین تکلیف، ممکن است ماه‌ها به طول بینجامد و این به شرطی است که افسران مهاجران باشد؛ در غیر این صورت به موطن خود یا به سرزمین دیگری بازگردانده می‌شوند و درد بالاتکلیفی نیز بر دیگر آلامشان افزوده می‌شود.

مهاجران غیرقانونی در اصل، در زمره آسیب‌پذیرترین افراد جای می‌گیرند. اگر مهاجر، زن یا کودک باشد بر میزان آسیب‌پذیری‌اش

1. Jaya Ramji-Nogales, "Undocumented Migrants and the Failures of Universal Individualism", *Vanderbilt journal of transnational law*, Vol. 47, No. 3, (2014), p. 716.

افزوده می‌شود، از این حیث، بیشترین میزان تلفات و قربانیان از دو قشر اخیرند.^۲

با این حال، آیا عدم تمکین نسبت به الزامات و تعهدات حقوقی دولت‌های مقصد، مهاجران را از هرگونه حمایت حداقلی حقوق بشری نیز محروم می‌سازد؟ آیا برخوردی از حقوق مندرج در اعلامیه جهانی حقوق بشر و میثاق‌های بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی؛ و حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و سایر اسناد الزام‌آوری چون کنوانسیون منع شکنجه مستلزم رعایت سبب‌ها و شرایط حقوقی است؟ آیا مهاجری که تمامی دارایی خود را مابازار، خرد رنج سفر کرده و از گذشته‌اش به امید آینده‌ای بهتر چشم پوشیده، اما تمام حقوق مقصد را رعایت نکرده، از حقوق اولیه انسانی منتفع نیست؟

در مقام پاسخ به پرسش‌های فوق، قدری تأمل لازم است؛ پاسخی شایسته، نیازمند در نظر گرفتن واقعات و همچنین توجه به ارزش‌های انسانی است و در غیر این صورت، شکایتهای و جانبداران خواهد بود. از یک سو، دولت‌ها به اتکای بند ۷ ماده ۷ منشور ملل متحد قادر به وضع و اجرای قوانینی هستند که ذاتاً در صلاحیت مدنی است و از سوی دیگر، افراد، از حقوق اولیه انسانی بهره‌مندند. بی‌تردید، همان یکسره حق را از آن مهاجران غیرقانونی دانست و بر محکومیت دینی حکم کرد که با سیاست‌های کنترل مهاجرتی، نظم و نسق ملی را در فروتنی حقوقی موجود می‌دانند، جلوه بارز این قبیل ملاحظات، در سیاست خارجی برخی دولت‌های عضو اتحادیه اروپا به وضوح قابل مشاهده است. توسعه قابل ملاحظه فعالیت گروه‌های تروریستی و تهدیداتی که از این رهگذر، جوامع را در معرض عدم امنیت قرار می‌دهد، حادثه تروریستی پاریس، فجایع انگلستان و بلژیک و امثالهم، زنگ خطری را برای

اروپاییان به صدا درآورده تا ضمن تشدید سازوکارهای کنترلی و ابزارهای نظارتی بر تردد و عبور و مرور، سختگیری بر مهاجران را افزایش داده و در این میان نوک پیکان محدودیت، مهاجران غیرقانونی را نشانه می‌رود. با این حال، این تنها یک روی سکه است، از سوی دیگر مهاجران غیرقانونی، هرچند از قانون مهاجرت تخطی کرده‌اند، لکن همگی، تروست نبوده و تشدید الزامات امنیتی، نباید به منزله تحقیر، شکنجه، محض حق حیات و عدم رعایت حقوق بنیادین بشری در مورد ایشان شود.³

با دگرزانیات بشری و چارچوب‌های حقوقی شاید بتوان مدعی شد که دولت‌های غربی در حور قرن بیست و یکم، همچنان محق به وضع و تدبیر هنجارهای الزام‌آور در سیستم‌های حقوقی ملی هستند، و می‌توانند سیاست‌های کنترلی خود را به میزان پذیرش مهاجران به اقتضای حکومت نظم عمومی مسائل و جرات آیند؛⁴ لکن حقوق بین‌الملل بشر که اکنون در مفهوم بشری سابق حقوق بین‌الملل، در تار و بود هنجارهای حاکم بر جامعه بین‌المللی رسوخ کرده و سیمایی جدید از حقوق بین‌الملل معاصر به نمایش گذاشته و در از معیارهای شکلی مهاجرت را به مثابه خدشه‌دار شدن کرامت ذاتی انسان تلقی نکرده و حکومت حقوق بنیادین بشر بر این قشر آسیب‌پذیر را به منزله ظهور کورسویی از امید در برهوت رنج و ناامیدی به ایشان به حساب می‌آورد.

3. Jaya Ramji-Nogales, p. 726. Cited in: Linda Bosniak, Ethical Territoriality and the Rights of Immigrants, I AMSTERDAM L.F.I., 3(2008).

4. Jaya Ramji-Nogales, p.726, Cited in: Elizabeth Mendes, Americans Favor Giving Illegal Immigrants a Chance to Stay: Immigrant Work Visa Program More Divisive, GALLUP POLITICS (Apr. 12, 2013), <http://www.gallup.com/poll/161765/americans-favor-giving-illegal-immigrants-chance-stay.aspx> [http://perma.cc/6KL7-2SSN] (archived Feb. 19, 2014) (Apr. 9-10, 2013)

بخشی از این اثر پایان نامه کارشناسی ارشد آقای امیر چهل امیرانی در رشته حقوق بین الملل دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی است که با درجه عالی دفاع شده و اکنون با اضافات قابل ملاحظه‌ای به پژوهشگران، اساتید، دانشجویان و علاقه‌مندان تقدیم می‌شود.

از کلیه خوانندگان گرامی درخواست می‌شود نظرات، انتقادات و پیشنهادهاى خود را به منظور اعمال در چاپ‌های بعدی کتاب حاضر، با نویسندگان در میان گذارند.

در خاتمه مؤسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش، به ویژه از ریاست سررم مؤسسه جناب آقای دکتر وحید اشتیاق، همچنین جناب آقای دکتر سید کاسم، جناب آقای شه‌ریار لاکانی که با حمایت از انتشار آثار علمی پژوهشگران، نقش چشمگیری را در غنای ادبیات حقوقی کشور ایفا می‌کنند سپاسگزارى کرده توفیق روزافزونشان را خواستاریم.

آرامش شهر ری، امیر چهل امیرانی

اردیبهشت ۱۳۹۵